

Bálványos Község Önkormányzata Képviselő-testületének
13/2018. (XII.18.) önkormányzati rendelete
Bálványos község településképeinek védelméről

Bálványos Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 1. pontjában és az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 57. § (2)-(3) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet 43/A. § (6) bekezdés c) pontjában biztosított véleményezési jogkörében az állami főépítési hatáskörében eljáró Somogy Megyei Kormányhivatal, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, a kulturális örökség védelméért felelős miniszter, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet 29/A. § (1)-(2) bekezdésében előírt partnerségi egyeztetésben a településfejlesztési és településrendezési dokumentumok, valamint az egyes településrendezési sajátos jogintézmények partnerségi egyeztetésének szabályairól szóló 9/2017. (VIII. 18.) önkormányzati rendeletben meghatározott partnerek véleményének kikérésével a következőket rendeli el:

I. Fejezet

Általános rendelkezések

1. A rendelet célja

- 1. §** E rendelet célja Bálványos község településképeinek, épített környezetének megőrzése érdekében a helyi építészeti értékvédelemmel, a településképi követelményekkel és a településkép-érvényesítési eszközökkel kapcsolatos szabályok megállapítása.

2. Értelmező rendelkezések

- 2. §** E rendelet alkalmazásában:

1. *Áttört kerítés*: olyan kerítés, amelynek a kerítés síkjára merőleges átláthatósága 50%-nál nagyobb mértékben nem korlátozott.
2. *Cégtábla*: a cég nevét és székhelyét feltüntető tábla.
3. *Címtábla*: az intézmény, vállalkozás nevét, vagy egyéb adatait feltüntető tábla.
4. *Fényreklám*: tartószerkezeten elhelyezett, reklám megjelenítésére alkalmas led panel, videófal, monitor.
5. *Hirdető-berendezés*: hirdetések, reklámok elhelyezésére szolgáló, fixen rögzített vagy mozgó, közterületről érzékelhető szerkezet, mely képi, illetve hang effektusok megjelenítésére, valamint információk tárolására is alkalmas.
6. *Információs célú berendezés*: az önkormányzati hirdetőtábla, az önkormányzati faliújság, az információs vitrin, az útbaigazító hirdetmény, a közérdekű molinó, valamint a CityLight és CityBoard formátumú eszköz.

7. *Más célú berendezés:* elsődleges funkcióját tekintve közterületi, köztéri bútor, különösen a pad, a kerékpárállvány, a hulladékgyűjtő, a telefonfülke, a reklámfelületet is tartalmazó, közterület fölé nyúló árnyékoló berendezés, korlát.
8. *Rikító szín:* nagy telítettségű, élénk, erőteljes, figyelemfelkeltő színek.
9. *Védett érték:* helyi egyedi védelem alatt álló épület, építmény, építményrész, egyéb elem.

II. Fejezet

A helyi védelem

3. A helyi védelem célja, feladata

- 3. §** (1) A helyi védelem célja Bálványos község településképe és történelme szempontjából meghatározó, hagyományt őrző építészeti örökségeinek és táji értékeinek védelme, a jövő nemzedékek számára történő megóvása.
- (2) A helyi értékvédelem feladata a különleges oltalmat igénylő értékek számbavétele, meghatározása, nyilvántartása, dokumentálása, valamint a nyilvánossággal történő megismertetése.
- (3) A helyi területi védelem alatt álló területek lehatárolását az 1. melléklet tartalmazza.
- (4) A helyi egyedi védelem alá tartozó értékek jegyzékét a 2. melléklet tartalmazza.

4. A helyi védelem alá helyezés, valamint megszüntetés szabályai

- 4. §** (1) A helyi védelem alá helyezésre vagy annak megszüntetésére bármely természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet – a polgármesterhez írásban benyújtott – kezdeményezése alapján kerülhet sor. A kezdeményezésre a településrendezési eszközök keretében elkészült örökségvédelmi hatástanulmány is javaslatot tehet.
- (2) A helyi védelem alá helyezésre vonatkozó kezdeményezésnek tartalmaznia kell:
- a) a védelemre javasolt érték megnevezését, címét, helyrajzi számát,
 - b) a védelem jellegével kapcsolatos javaslatot,
 - c) a kezdeményezés rövid indokolását,
 - d) a védendő érték fotódokumentációját, helyszínrajzát,
 - e) a kezdeményező nevét, megnevezését, lakcímét, székhelyét.
- (3) A helyi védelem alá helyezés értékvizsgálat alapján történik. Az értékvizsgálatot és szakmai indoklást az önkormányzat készíti vagy készítteti el.
- (4) A helyi védelem megszüntetésére vonatkozó kezdeményezésnek tartalmaznia kell:
- a) a védelem alatt álló érték megnevezését, címét, helyrajzi számát
 - b) a védelem törlésével kapcsolatos javaslat rövid indokolását,
 - c) a védett érték felmérési és fotódokumentációját,
 - d) a kezdeményező nevét, megnevezését, lakcímét, székhelyét.
- (5) A helyi védelem alá helyezésről, annak módosításáról, vagy megszüntetéséről értesíteni kell:
- a) az érintett ingatlan tulajdonosát (tulajdonosait) postai úton,
 - b) műalkotás esetén az élő alkotót, vagy a szerzői jog jogosultját,
 - c) az illetékes építésügyi hatóságot,
 - d) a kezdeményezőket.
- (6) Helyi védelem alá helyezésről, vagy megszüntetéséről kizárólag a Képviselő-testület hozhat – e rendelet módosítása, vagy felülvizsgálata keretében – döntést.

5. § (1) A védett érték csak egységes megjelenésű táblával jelölhető meg, amelynek a védelem tárgyának megnevezése mellett a következő szöveget kell tartalmaznia:
„Bálványos Község Önkormányzata által védetté nyilvánított helyi érték - évszám”
- (2) A tábla elkészíttetéséről, elhelyezéséről a polgármester gondoskodik. A tábla elhelyezését az érintett ingatlan tulajdonosa tűrni köteles. A tábla elhelyezése, fenntartása és pótlása az önkormányzat feladata.
- (3) A helyi védettség tényét közlő táblán kívül az önkormányzat elhelyezhet egyéb a védettséggel összefüggő tény, adatot is közlő táblát a helyi védelem alatt álló építményen, vagy annak környezetében. A tábla elhelyezése, fenntartása és pótlása az önkormányzat feladata.

5. A helyi védelem alatt álló értékek nyilvántartása

6. § (1) A védett értékekről az önkormányzat nyilvántartást vezet, amelybe bárki betekinthez.
- (2) A nyilvántartás tartalmazza:
- a) a védett érték megnevezését, nyilvántartási számát,
 - b) a védett érték pontos helyét (cím, helyrajzi szám) és tulajdonosát,
 - c) a védelem típusát,
 - d) a védelem szakszerű, rövid indoklását az értékvizsgálat alapján,
 - e) az értékeket bemutató térképet, terv és fotóanyagot,
 - f) minden egyéb adatot, amely a megőrzendő érték szempontjából a védelemmel összefüggésben a nyilvántartást vezető indokoltnak tart.

6. A védettséghez kapcsolódó tulajdonosi kötelezettségek

7. § (1) A védett érték karbantartása, állapotának megóvása a tulajdonos kötelezettsége.
- (2) A védett érték megfelelő fenntartását és megőrzését elsősorban a rendeltetésnek megfelelő használattal kell biztosítani.

7. A helyi egyedi védelemhez kapcsolódó településképi önkormányzati támogatás és ösztönző rendszer

8. § (1) A védett érték tulajdonosának kérésére a szokásos jókarbantartási feladatokon túlmenő, a védettséggel összefüggésben szükségessé váló, a tulajdonost terhelő munkálatok finanszírozásához az önkormányzat támogatást adhat.
- (2) A támogatás mértékét az önkormányzat Képviselő-testülete évente a költségvetésben határozza meg.
- (3) A támogatás feltételeit, folyósításának, elszámolásának módját, az elvégzett munkák bizonylatolásának rendjét a támogatásban részesített tulajdonossal kötött megállapodásban kell rögzíteni.

III. Fejezet

Településképi szempontból meghatározó és településképi védelme szempontjából kiemelt területek

8. Településképi szempontból meghatározó területek

9. § (1) Az önkormányzat településképi szempontjából meghatározó területekként jelöli az alábbi területeket:

- a) Falusias karakterű terület,
- b) Gazdasági területek,
- c) Kertes mezőgazdasági területek,
- d) Egyéb külterület.

(2) A településképi szempontból meghatározó területek lehatárolását a 3. melléklet tartalmazza.

9. Településkép védelme szempontjából kiemelt területek

10. § (1) Településkép védelme szempontjából kiemelt területnek minősül Bálványos területén:

- a) Táj- és természetvédelmi területek: országos jelentőségű természeti emlék (forrás), országos ökológiai hálózat övezete (pufferterület), tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek;
- b) Örökségvédelemmel érintett területek: műemlékek és műemléki környezet, valamint régészeti lelőhelyek és régészeti érdekű területek.

(2) A településkép védelme szempontjából kiemelt területek felsorolása és lehatárolása függelékként e rendelethez csatolandó.

IV. Fejezet

Településképi követelmények

10. Településképi szempontból meghatározó területekre vonatkozó területi építészeti követelmények

11. § A 9. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott területen a beépítés telepítési módja tekintetében illeszkedni kell a környező és jellemző beépítési módhoz.

12. § A 9. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott területen épületet, építményt úgy kell elhelyezni, hogy telepítésével, műszaki megoldásaival alkalmazkodjon a természetes terepadottságokhoz.

13. § A 9. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott területen épületet, építményt úgy kell elhelyezni, hogy illeszkedjen a meglévő környezethez és a terepviszonyokhoz.

14. § A 9. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott területen a tájkarakter védelme érdekében 10m-nél magasabb építményeket a környezethez (domborzati és növényzeti adottságokhoz) illeszkedően kell elhelyezni.

11. Településképi szempontból meghatározó területekre vonatkozó egyedi építészeti követelmények

15. § (1) A 9. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott területen az új épületek, vagy épületbővítések tömege és annak arányai a környezetében már meglévő épületekhez illeszkedve alakítható ki.

(2) Új lakóház 35-45°-os tetőhajlásszögű magastetővel létesíthető. Az épület tetőgerince nem térhet el az utcában jellemzően kialakult tetőgerinc iránytól.

(3) A tetőhéjalás hagyományos színezésű égetett agyagcserép, vagy a felületében és színében ahhoz hasonló egyéb tetőfedő anyag lehet. A harsány színű, faluképbe nem illő tetőfedő anyag alkalmazása nem engedhető meg.

- (4) A tetőhéjazat cseréje esetén, egy tetőfelületen többféle anyagú, színű tetőhéjazat - kivéve a gyárilag színárnyalatot kivitelűt - nem helyezhető el.
- (5) A homlokzat részleges felújítása során a meglévőből színében és anyagában kirívóan eltérő anyag nem alkalmazható.
- (6) Saroktelek esetén a lakóépület mindkét utcai homlokzata az utcák felé egyenrangú homlokzatokkal alakítható ki.
- (7) A lakótelken épülő gazdasági-kiszolgáló épületek a lakóépülettel azonos, vagy azzal harmonizáló megjelenésű homlokzatképzéssel létesíthetők.
- (8) Az utcafronton áttört vagy tömör kerítés létesíthető. Az alkalmazott anyag- és színhasználat harmonizáljon az épülettel.
- (9) Az épületek homlokzatainak, nyílászáróinak, kerítéseinek színezésére rikító színek használata településképvédelmi szempontból nem megengedett.

16. § (1) A 9. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott területen az épületek, építmények az adott terület építési hagyományainak megfelelően tájba illően alakítható ki.

- (2) Tetőfedés színeként természetes színek (zöld és árnyalatai, barna és árnyalatai, vörös és árnyalatai, fehér, szürke és árnyalatai) alkalmazhatók.
- (3) A területen magas és lapos tetővel kialakított épülettömeg egyaránt alkalmazható.
- (4) Épületcsoportnál azonos tetőalakítás alkalmazandó.

17. § A 9. § (1) bekezdés a)-b) pontjában meghatározott területeken a településképvédelem érdekében csarnok jellegű épület építése – látványtervvel igazoltan – tájba illesztve, illetve növényzettel takartan történhet.

18. § (1) A 9. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott területen az épületeket, építményeket az adott terület építési hagyományainak megfelelően tájba illően, természetes anyagból lehet kialakítani.

- (2) A területen egytömegű, magas tetős, 35-45 fok közötti tető hajlásszögű építmények létesíthetők.
- (3) Cserép vagy cseréphez igazodó karakterű és színű fedés vagy nádfedés alkalmazható.
- (4) A kerítés anyaga lábazat nélküli, fa vagy fém oszloprendszerű, áttört kialakítású, a környező tájba semleges látvánnyal illeszkedő lehet. A kerítés kiváltható cseréből telepített, áthatolhatatlan cserjesáv telepítésével.

19. § (1) A 9. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott területen tájba illeszkedő, hagyományos tömegű és építészeti karakterű épületeket lehet elhelyezni.

- (2) A tető hajlásszöge 30-45° közötti lehet. A nagyfeszítávú csarnokszerkezetek alacsonyabb hajlásszögű tetővel is építhetők.
- (3) Az épületek tetőfedése – a nagyfeszítávú csarnokszerkezetek kivételével – cserép, betoncserép és bitumenes zsindely.
- (4) Mezőgazdasági területeken kerítés a lakóépülettel és gazdasági épülettel beépített birtoktest kivételével nem építhető.

12. Településképi szempontból meghatározó területen a közterületekre vonatkozó egyedi építészeti követelmények

20. § (1) Táj- és településképvédelmi okokból útsorfásítást kell végezni a belterületi utak mentén.

- (2) Nem létesíthető közmű- és energia, táv- és hírközlési vezeték a meglévő fasorok nyomvonalában.
- (3) Új közutak, utcák kialakításánál legalább egyoldali fasor telepítéséhez területet kell biztosítani.
- (4) Fásítás, fasor kialakítása során tájban honos fa- és cserjefajok alkalmazhatók.
- (5) A közterületek berendezései (utcabútorok, hirdető-berendezések, világítótestek, pavilonok, autóbuszvárók, stb.) az utcakép jellegzetességének megtartásával helyezhetők el.

13. Településképi szempontból meghatározó területen a zöldfelület kialakításának követelményei

- 21. § (1)** Az épített környezet és a településképi előnyösebb alakítása érdekében az ingatlannal rendelkezni jogosult köteles a beépítetlen és a beépített telek folyamatos jókarbantartásáról gondoskodni, és a szükséges kertészeti, valamint kertépítési munkákat elvégezni.
- (2) A településképi szempontból meghatározó területeken elsősorban tájban honos és a termőhelyi adottságoknak megfelelő növényfajok telepíthetők.
 - (3) A településképi szempontból meghatározó területeken, a tájidegen, invazív növényfajok nem alkalmazhatók.
 - (4) A telepítésre nem javasolt, idegenhonos inváziós fajok listáját a 4. melléklet tartalmazza.
- 22. § (1)** A legkisebb ültetési (telepítés) távolság az ingatlan határától:
- a) a 9. § (1) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott területeken:
 - aa) szőlő, valamint 3 m-nél magasabbra nem növegyümölcs- és egyéb bokor (élő sövény) esetén 0,50 m,
 - ab) 3 m-nél magasabbra nem növegyümölcs és egyéb fa esetén 1,0 m,
 - ac) 3 méternél magasabbra növegyümölcs- és egyéb fa, valamint gyümölcs- és egyéb bokor (élő sövény) esetén 3,0 m,
 - b) a 9. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott területen:
 - ba) gyümölcsfa iskolai nevelés alatt álló növény, továbbá szőlő, köszméte, ribizke és málnabokor esetén 0,80 m,
 - bb) minden egyéb gyümölcsbokor (mogyoró) stb.) esetében 2,0 m,
 - bc) birs, naspolya, birsalanyra oltott körtefa esetén 2,5 m,
 - bd) törpealanyra oltott almafa, továbbá meggy-, szilva- és mandulafa esetén 3,5 m,
 - be) vadalanyra oltott alma- és körtefa, továbbá kajszi fa esetén 4,0 m,
 - bf) cseresznye esetén 5,0 m
 - bg) dió- és gesztenyefa, továbbá minden fel nem sorolt gyümölcsfa esetében 8,0 m,
 - c) a 9. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott területen, amennyiben a szomszédos földterület szőlő, gyümölcsös vagy kertterület, szőlőt és gyümölcsfát a b) pontban foglalt ültetési távolságok megtartásával, egyéb bokrot vagy fát az alábbi ültetési távolságok megtartásával lehet ültetni:
 - ca) 1 m-nél magasabbra nem növegyümölcs (élő sövény) esetén 0,80 m
 - cb) 2 m-nél magasabbra nem növegyümölcs (élő sövény) esetében 1,2 m
 - cc) 2 m-nél magasabbra növegyümölcs (élő sövény) esetében 2,0 m
 - cd) fa esetében 8,0 m
- (2) Közút és vasút területén – szőlőtől, gyümölcsöstől, kertterülettől és beépítésre szánt területtől – minden gyümölcs- és egyéb fát, valamint bokrot, legalább 1,5 m, 3 m-nél magasabbra növegyümölcsfát legalább 3,0 távolságra szabad ültetni (telepíteni).

14. Helyi védett területre vonatkozó építészeti követelmények

- 23. §** (1) Az 1. melléklet A.) pontjában meghatározott településképi védelmi területen a 15. §-ban foglaltakon túl az alábbi előírásokat is figyelembe kell venni:
- a) A területen lévő műemlék és helyi védett épületek folyamatos felújításáról és karbantartásáról gondoskodni kell a vonatkozó előírások alapján.
 - b) A területen meglévő épületek felújítása, bővítése a meglévő épületek tömegarányai és stílus jegyei figyelembe vételével történhet.
 - c) Építési telkenként a funkcionális övezeti előírásokban meghatározott épületek egy tömegben létesíthetők.
 - d) Az épületek tömegformálásában a kialakult arányokhoz, anyaghasználatában a területen túlsúlyban lévő megoldásokhoz kell alkalmazkodni.
- (2) Az 1. melléklet B.) pontjában meghatározott helyi természetvédelem alatt álló löszpince sornál a pincék előtt faszerkezetű elő-építmény létesíthető 30-45 fok közötti nyeregetető lefedéssel, piros cserép, vagy nádfedéssel.

15. Helyi egyedi védelem alá helyezett értékekre vonatkozó építészeti követelmények

- 24. §** (1) A helyi védelem alatt álló építményeknél a védett épület, épületrészlet megóvására kell törekedni, tetőtér beépítés, ráépítés csak a hagyományos értékek védelmének biztosításával történhet.
- (2) A helyi védett épületeket úgy lehet bővíteni, hogy az eredeti épület tömegformája, homlokzati kialakítása, utcaképi megjelenése ne változzon, illetve a legkisebb kárt szenvedjen, és a tervezett bővítés a régi épület formálásával, szerkezetével, anyaghasználatával összhangban legyen.
- (3) Az épület jellegéhez szorosan hozzátartozó építmények (kerítés, kapu, szegletkő, rács) lehetőség szerint eredeti állapotukban megőrzendők.
- (4) Reklám, reklámhordozó helyi védelem alatt álló épületen, illetve az előtte levő közterületen nem helyezhető el.
- (5) A helyi védelem alatt álló épületen cégér, cégtábla csak az épület architektúrájához, formavilágához illeszkedő módon helyezhető el
- (6) A helyi védett épületek bontása csak a teljes műszaki és erkölcsi avultság beálltával a védelem megszüntetése után történhet.

16. Helyi védelemmel érintett területeken elhelyezett sajátos építményekre, műtárgyakra vonatkozó anyaghasználati követelmények

- 25. §** (1) Utcai homlokzaton, tetőfelületen elektronikus hírközlési építmények és berendezései (antennák, antennatartó szerkezetek, parabola antenna stb.), közüzemi szolgáltatások mérő órái, nyomásszabályozó, valamint mesterséges szellőzés kültéri egysége nem helyezhető el.
- (2) Égéstermék elvezetésére utcai homlokzaton szerelt kémény nem építhető.
- (3) Helyi védett területen az utcai és a közútról látható homlokzatokon közmű műtárgyak nem helyezhetők el.

17. Felsőzíni energiaellátási és elektronikus hírközlési sajátos építmények, műtárgyak elhelyezésére vonatkozó szabályok

- 26. §** (1) A település területén a vezeték nélküli hírközlés sajátos építményeinek, műtárgyainak elhelyezésére nem alkalmas területek: a község belterületén valamint az országos és a helyi természetvédelmi területeken valamint az ökológiai hálózattal érintett területeken.
- (2) A település területén a vezeték nélküli hírközlés sajátos építményeinek, műtárgyainak elhelyezésére – a környezetbe illesztés feltételeivel – elsősorban a település külterülete alkalmas.
- 27. §** (1) Belterületen, valamint külterület beépítésre szánt területén, ahol a villamos-energia ellátás hálózatai föld feletti vezetésűek, új vezetékes energiaellátási és elektronikus hírközlési hálózatokat elsősorban a meglevő oszlopsorra, illetve közös tartóoszlopra kell feszíteni. Közös oszlopsorra való telepítés bármilyen akadályoztatása esetén az építendő hálózatot lehetőleg földkábelbe fektetve kell építeni.
- (2) Védett természeti területen magas feszültségű villamos távvezeték nem létesíthető.
- 28. §** A fényszennyezés elkerülése érdekében szükséges az alábbi szempontok figyelembe vétele a közvilágítás és külső világító testek elhelyezése, korszerűsítése esetében:
- a) kerülni kell a hideg fehér fényű világítást, amely 500 nanométernél rövidebb hullámhosszúságú fényt tartalmaz;
 - b) a világítótestek ernyőzése olyan legyen, hogy a fényt oda irányítsa, ahol arra szükség van;
 - c) az utcákat egyenletesen, és amennyire csak lehet, alacsony intenzitással kell megvilágítani;
 - d) a kültéri világítás a tényleges használat idejéhez igazítandó, illetve 22 óra, vagy éjfél után közvilágítás fénye csökkenthető.

18. Egyéb műszaki berendezésekre vonatkozó településképi követelmények

- 29. §** (1) Az utcai és a közútról látható homlokzatokon közmű műtárgyak nem helyezhetők el.
- (2) Klímaberendezés kültéri egysége, valamint parabola-antenna lakóterületen lévő utcai homlokzaton, tetőfelületen, valamint szomszédos, beépíthető ingatlanra néző tetőfelületen nem helyezhető el, kivéve műszaki szükségszerűség okán.
- (3) A csapadékvíz-, ill. szennyvíz-elvezetés, tárolás módjának és kezelésének építményei, műtárgyai a közterületet sem műszakilag, sem településképvédelmi szempontból nem zavaró módon alakítandók ki.

19. Cég- és címtáblára vonatkozó településképi követelmények

- 30. §** (1) Épületek homlokzataira kerülő cég- és címtábla épületdíszítő tagozatot nem takarhat el.
- (2) Új épület létesítésénél, meglevő épületek átalakításánál vagy homlokzatának felújításakor a közterületről látható felületen cég-, címtáblát, cégért úgy lehet elhelyezni, hogy az épület architektúráját ne változtassa meg.
- (3) Az épületeken elhelyezhető cégek szerkezeteinek felülete rikító színű, káprázást okozó, illetve fényvisszaverő kialakítású nem lehet, az összképben zavaró hatás nem engedhető meg.
- (4) Táblaszerűen kialakított cégér felülete nem haladhatja meg az 1,0 m²-t.

20. Reklámra, reklámhordozóra vonatkozó településképi követelmények

- 31. §** (1) A rendelet hatálya alá tartozó területen reklámok, reklámhordozók, cég-, címtáblák és cégek csak a jelen rendeletben előírt célra és módon, településképi bejelentési eljárás lefolytatását követően helyezhető el, a településképi védelméről szóló törvény reklámok közzétételével kapcsolatos rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 104/2017. (IV.28.) Korm. rendeletben meghatározott területfelhasználású területen és módon.
- (2) Az elhasználódott, felújítandó, aktualitását veszített reklámhordozót, reklámtartóberendezést, hirdető-berendezést a tulajdonosnak 30 napon belül el kell távolítania. Felújítást követően az új településképi előírások szerint helyezhetők el.
- 32. §** Helyi népszavazás, rendezvény, vagy a település szempontjából jelentős eseményről való tájékoztatás érdekében, az esemény napját megelőző 3 naptári hét időszakban reklámhordozó, reklám, molinó a közterületen, illetve magánterületen elhelyezhetők.
- 33. §** (1) Épülethomlokzaton reklám, reklámhordozó felület, gépjárműforgalmat nem zavaró elhelyezéssel és mérettel helyezhető el
- (2) A település területén az épületek tetőzetén reklámhordozók, fényreklámok nem helyezhetők el.
- (3) Üzlethelyiségenként legfeljebb egy db álló A1-es méretű kétoldalas vagy fordított „V” alakú mobil reklámtábla helyezhető el a közterületen, mely az üzlet kirakatától maximum 1,5 méterre állhat, a gyalogosforgalmat nem akadályozó módon.
- (4) Plakát, falragasz az épületek közterület felé néző homlokzatain nem helyezhető el.
- (5) Építési reklámháló kihelyezése az építési tevékenység időtartamára településképi bejelentési eljárás lefolytatását követően lehetséges.
- 34. §** (1) Az épületeken elhelyezhető reklámhordozó szerkezeteinek felülete rikító színű, káprázást okozó, illetve fényvisszaverő kialakítású nem lehet, az összképben zavaró hatás nem engedhető meg.
- (2) Fényreklám kialakítására vonatkozó előírások:
- a reklámok csak alacsony fényintenzitásúak lehetnek,
 - nem alakítható ki villogó effektussal, illetve
 - a lakások rendeltetésszerű használatát nem zavarhatja.
- (3) Belterületen 1,0 m²-es nagyságot meghaladó reklám, reklámhordozó szerkezet nem helyezhető el, és nem engedhető meg 1,0 m² felületet meghaladó reklámjellegű homlokzatfestés sem.

21. Információs vagy más célú berendezések elhelyezésére vonatkozó településképi követelmények

- 35. §** (1) Információs célú berendezés az alábbi gazdasági reklámnak nem minősülő közérdekű információ közlésére létesíthető:
- az önkormányzat működés körébe tartozó információk;
 - a település szempontjából jelentős eseményekkel kapcsolatos információk;
 - a településen elérhető szolgáltatásokkal, ügyintézési lehetőségekkel kapcsolatos tájékoztatás nyújtása;
 - idegenforgalmi és közlekedési információk;
 - a társadalom egészét vagy széles rétegeit érintő, elsősorban állami információk;
 - gazdasági reklámnak nem minősülő közérdekű információk.

- (2) Az információs célú berendezés felületének legfeljebb kétharmada vehető igénybe reklám közzétételére, felületének legalább egyharmada az (1) bekezdés szerinti közérdekű információt kell, hogy tartalmazzon.
- (3) A más célú berendezés reklámcélra nem használható, kivéve a közterület fölé nyúló árnyékoló berendezés.

V. Fejezet

Településkép-érvényesítési eszközök

22. A településkép-védelmi tájékoztatás és szakmai konzultáció

- 36. §** (1) A település főépítésze - alkalmazása hiányában a polgármester - kérelemre szakmai konzultációt és ezen belül szakmai tájékoztatást (a továbbiakban: szakmai konzultáció) biztosít a településképi követelményekről.
- (2) Az építtetőnek vagy meghatalmazottjának az építés megkezdése előtt szakmai konzultációt kell kérni:
 - a) Ha a lakóépület építésének egyszerű bejelentéséről szóló 155/2016. (VI.13.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó, egyszerű bejelentéshez kötött építési tevékenység alapján történő új lakóépület építése, illetve meglévő épület bővítése történik.
 - b) Közterületen kapubeálló, híd építése, átépítése esetén.
 - (3) A szakmai konzultáció iránti kérelmet a polgármesternek címezve kell benyújtani. A kérelemnek tartalmaznia kell:
 - a) az építtető vagy kérelmező nevét, címét, telefonos elérhetőségét,
 - b) a tervezett építési tevékenység helyét (utca, házszám, helyrajzi szám),
 - c) az építési tevékenység rövid leírását,
 - d) az építési munka jellegétől függően indokolt esetben rajzi munkarészek csatolását.
 - (4) A polgármester a kérelmezőt a konzultáció időpontjáról postai úton, vagy e-mailben értesíti.
 - (5) A szakmai konzultációt a kérelem beérkezésétől számított 8 napon belül kell lefolytatni.
 - (6) A szakmai konzultációról emlékeztető készül, melyben a felvetett javaslatokat, valamint az önkormányzati főépítész vagy a polgármester lényeges nyilatkozatait kell rögzíteni.

23. A településképi véleményezési eljárás

- 37. §** Településképi véleményezési eljárást kell lefolytatni az alábbi esetekben:
- a) új építmény építési engedélyezési eljárását megelőzően,
 - b) meglévő építmény bővítésére, átalakítására irányuló építési, fennmaradási engedélyezési eljárást megelőzően, amelynél a településrendezési és építészeti-műszaki tervtanácsokról szóló 252/2006. (XII.7.) Korm. rendelet szerinti területi építészeti-műszaki tervtanácsnak nincs hatásköre, és amennyiben összevont telepítési eljárást, ezen belül telepítési hatásvizsgálati szakaszt nem kezdeményezett az építtető.
- 38. §** (1) Településképi véleményezési eljárás a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendeletben (továbbiakban: Korm. rendelet) foglaltak szerint kerül lefolytatásra.
- (2) A polgármester véleménye a 37. §-ban meghatározott esetekben az önkormányzati főépítész szakmai álláspontján alapul.

- 39. §** (1) A településképi véleményezési eljárás lefolytatása iránti kérelmet az e rendelet 5. mellékletében foglalt mintának megfelelően kell benyújtani és a véleményezendő építészeti-műszaki dokumentációt elektronikus formában az ÉTDR tárhelyére fel kell tölteni.
- (2) A kérelemhez az (1) bekezdés szerinti építészeti-műszaki dokumentációt kell mellékelni a Korm. rendeletben meghatározott tartalommal.
- (3) A településképi vélemény kialakításánál a Korm. rendeletben meghatározott szempontokat és e rendelet előírásait kell figyelembe venni.
- (4) A polgármester a hiánytalan kérelem beérkezésétől számított 15 napon belül megküldi véleményét a kérelmezőnek.

24. A településképi bejelentési eljárás

- 40. §** (1) Településképi bejelentési eljárást kell lefolytatni az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 1. mellékletében felsorolt, építési engedély nélkül végezhető építési tevékenységek közül:
- a) Építmény átalakítása, felújítása, helyreállítása, korszerűsítése, homlokzatának megváltoztatása, kivéve zárt sorú vagy ikres beépítésű építmény esetén, ha e tevékenységek a csatlakozó építmény alapozását vagy tartószerkezetét is érintik.
 - b) Az épület homlokzatához illesztett előtető, védőtető, ernyőszerkezet építése, meglévő felújítása, helyreállítása, átalakítása, korszerűsítése, bővítése, megváltoztatása esetén, amennyiben közterületről látható.
- (2) A község teljes közigazgatási területére vonatkozóan településképi bejelentési eljárást kell lefolytatni:
- a) meglévő építmények rendeltetésének – részleges vagy teljes – megváltoztatása esetén,
 - b) az önálló rendeltetési egységek számának változásakor, amennyiben az új rendeltetés szerinti területhasználata korábbi rendeltetéshez képest
 - ba) jelentősen megváltoztatja az ingatlanon belüli gépkocsi-forgalmat,
 - bb) többlet-parkolóhelyek kialakítását teszi szükségessé,
 - bc) amennyiben a meglévő lakó rendeltetés megváltoztatása történik, illetve lakórendeltetésre történő változás kerül kialakításra,
 - bd) érinti a közterület kialakítását, a közterületen lévő berendezéseket vagy növényzetet,
 - be) érinti a kapcsolódó közterület közúti vagy gyalogos, kerékpáros forgalmát;
 - c) védett érték közterületre néző homlokzatán történő színezés, új tetőhéjalás, nyílászáró csere, valamint előtető építése esetén;
 - d) védett értéken cégér, üzletfelirat stb. elhelyezése tekintetében;
 - e) reklámok, reklámhordozók elhelyezésével, átalakításával kapcsolatban.
- 41. §** (1) A településképi bejelentési eljárás lefolytatása és az építészeti-műszaki dokumentáció értékelése során a településképi bejelentésben harmonikusan megjelenő, településképi szempontokat nem zavaró, az épített és természeti környezethez illeszkedő és annak előnyösebb megjelenését segítő megoldási szempontokat kell érvényesíteni.
- (2) A településképi bejelentési eljárás lefolytatása során vizsgálni szükséges, hogy a véleményezésre benyújtott építészeti-műszaki dokumentáció tartalma
- a) megfelel-e a településképi rendeletben foglalt előírásoknak,
 - b) kidolgozása a szakmai konzultáció szerint történt-e,

- c) a b) pont szerinti előírásoktól eltérő megoldás azokkal egyenértékű vagy kedvezőbb beépítést, illetve településképi megjelenést eredményez-e.
- (3) Az építmény, épületrész megjelenésével kialakításával kapcsolatban vizsgálni kell, hogy:
- a) azok építészeti megoldásai megfelelően illeszkednek-e az épített környezethez,
 - b) a külső megjelenés megfelel-e az e rendelet előírásainak,
 - c) összhangban van-e az épület rendeltetésével és használatának sajátosságaival,
 - d) megfelelően veszi-e figyelembe a közterület adottságait és esetleges berendezéseit, burkolatát, műtárgyait, valamint növényzetét.

- 42. §** (1) A településképi bejelentési eljárás az építtető, illetve az építési tevékenységgel érintett telek, építmény, építményrész tulajdonosa (a továbbiakban együtt: kérelmező) kérelmére indul.
- (2) A kérelmet Bálványos Község Polgármesteréhez a Korm. rendelet 26/B.§ (2) és (3) bekezdésekben meghatározott tartalommal, a 40. § szerinti építési tevékenység megkezdése előtt 15 nappal kell benyújtani, az e rendelet 6. mellékletét képező kérelem benyújtásával.
- (3) A polgármester a településképi bejelentési eljárást a Korm. rendeletben meghatározottak szerint folytatja le.
- (4) A polgármester a tervezett építési tevékenységet a jogszabályban előírt határidőn belül hatósági határozatban, a Korm. rendeletben megfogalmazott követelmények teljesüléséről függően a Korm. rendeletben foglaltak szerint tudomásul veszi, megtiltja, vagy megszünteti.
- (5) A polgármester településképi bejelentési eljárásban hozott döntését és a döntés ellenőrzését - amennyiben a településen önkormányzati főépítész van alkalmazásában - az önkormányzati főépítész készíti elő.
- (6) A polgármester településképi bejelentési eljárásban hozott döntése ellen Bálványos Község Önkormányzatának Képviselő-testületénél lehet fellebbezéssel élni.

25. A településképi kötelezés, a településképi-védelmi bírság

- 43. §** (1) A polgármester a településképi követelmények teljesítése érdekében településképi kötelezési eljárást folytat le
- a) az e rendelet előírásainak nem megfelelő építés, az előírásoktól eltérő szín és anyaghasználat, formai kialakítás,
 - b) a 42. § (2) bekezdés szerinti bejelentés elmulasztása,
 - c) a településképi bejelentési eljárás során meghozott döntésben foglaltak megszegése esetén.
- (2) A településképi követelmények megszegése esetén a polgármester felhívja az ingatlantulajdonos figyelmét a jogszabálysértésre és végzésben megfelelő határidőt biztosít a jogszabálysértés megszüntetésére.
- (3) A (2) bekezdés szerinti határidő eredménytelen eltelte esetén a polgármester – önkormányzati hatósági döntéssel – az ingatlantulajdonost az építmény, építményrész felújítására, átalakítására vagy elbontására kötelezheti, egyidejűleg 50.000 forinttól 1.000.000 forintig terjedő településképi-védelmi bírságot szabhat ki.
- (4) A településképi-védelmi bírság kiszabásánál az alábbi szempontokat kell mérlegelni:
- a) a jogsértéssel okozott hátrányt, ideértve a hátrány megelőzésével, elhárításával, helyreállításával kapcsolatban felmerült költségeket, illetve a jogsértéssel elért előny mértékét,
 - b) a jogsértéssel okozott hátrány visszafordíthatóságát,
 - c) a jogsértéssel érintettek körének nagyságát,

- d) a jogsértő állapot időtartamát,
 - e) a jogsértő magatartás ismétlődését és gyakoriságát,
 - f) a jogsértést elkövető eljárást segítő, együttműködő magatartását, valamint
 - g) a jogsértést elkövető gazdasági súlyát.
- (5) A határidőre be nem fizetett településkép-védelmi bírság behajtására az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény előírásai az irányadók.

VI. Fejezet

Záró rendelkezések

26. Hatályba léptető rendelkezések

- 44. §.** (1) Ez a rendelet a (2) bekezdés kivételével a kihirdetést követő napon lép hatályba.
(2) A rendelet 43. § (3) bekezdése a kihirdetést követő 15. napon lép hatályba.

45. § E rendeletet a hatályba lépését követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

27. Hatályon kívül helyező rendelkezések

- 46. §** (1) Hatályát veszti Bálványos Község Önkormányzata Képviselő-testületének Bálványos község helyi építési szabályzatáról szóló 5/2005. (VIII.15.) rendeletének alábbi rendelkezései: 1. § (16), (18), (23) bekezdése, (24) bekezdés b) pontja, (31), (33) bekezdése; 2. § (6) bekezdése; 19. § (6) bekezdés „egytömögű” és „magas tetős, 35-45 fok közötti tető hajlásszögű” szövegrészei, utolsó mondata; 24. § (3) bekezdése; 25. § (1)-(3) és (6) bekezdése; 26. §-a; 1. melléklete; 2. melléklete.
(2) Hatályát veszti Bálványos Község Önkormányzata Képviselő-testületének a reklámok, reklámhordozók elhelyezéséről szóló 16/2017. (XII.18.) önkormányzati rendelete.
(3) Hatályát veszti Bálványos Község Önkormányzata Képviselő-testületének a reklámok, reklámhordozók elhelyezésével kapcsolatos településképi bejelentési eljárásról és a településképi kötelezésről szóló 17/2017. (XII.18.) önkormányzati rendelete.

Bálványos, 2018. december 18.

Sebestyén Gyula
polgármester

Köselingné dr. Kovács Zita
jegyző

Kihirdetve: a Balatonföldvári Közös Önkormányzati Hivatal hirdetőtábláján 15 nappal elhelyezett hirdetménnyel 2018. december 18. napján.

Köselingné dr. Kovács Zita
jegyző

1. melléklet a 13 /2018. (XI.18.) önkormányzati rendelethez

Helyi területi védelem

A.) Településkép védelmi terület

B.) Helyi természetvédelmi terület

1. Pincesor Kossuth utca HRSZ: 300, 302/1, 302/2
2. Kastély park HRSZ: 409/1, 409/2

2. melléklet a 13/2018. (XII.18.) önkormányzati rendelethez

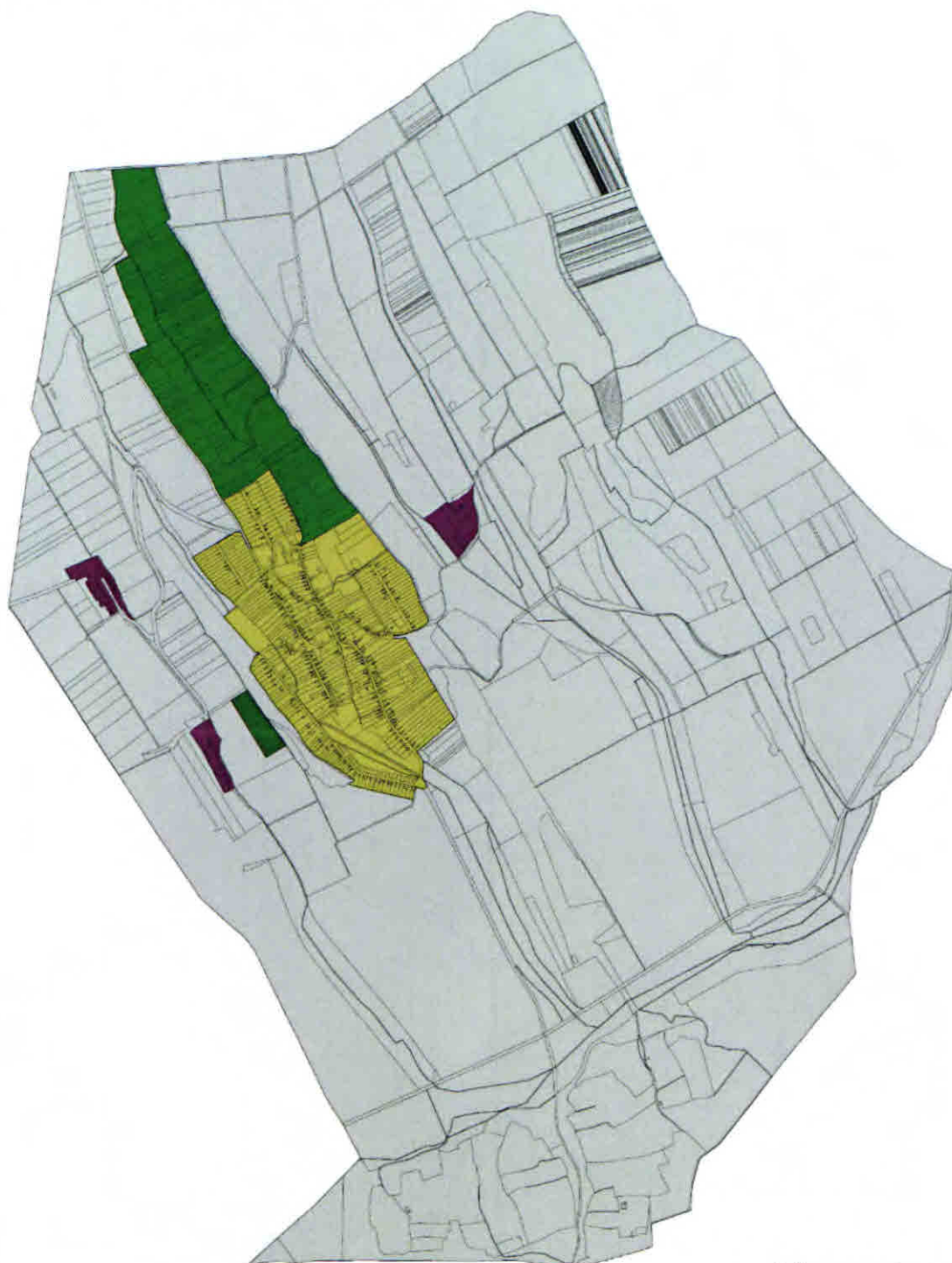
Helyi egyedi védelem

Bálványos helyi védelem alatt álló épületei, építményei:

	A	B	C
Sorszám	Védett érték megnevezése	Cím	Helyrajzi szám
1.	Magtár		360/4
2.	Volt Satzger kastély	Kossuth u. 6.	409/1
3.	Iskola	Kossuth u. 101.	395
4.	Lakóház	Kossuth u. 59.	80
5.	Lakóház	Dózsa Gy. u. 20.	189
6.	Lakóház	Petőfi u. 30.	117
7.	Lakóház	Petőfi u. 31.	118
8.	Lakóház	Petőfi u. 45.	152

3. melléklet a 13/2018. (XII.18.) önkormányzati rendelethez

Településképi szempontból meghatározó területek

Jelmagyarázat

 Falusias karakterű terület	 Kertes mezőgazdasági területek
 Gazdasági területek	 Egyéb külterület

4. melléklet a 13/2018. (XII.18.) önkormányzati rendelethez

Telepítésre nem javasolt, idegenhonos inváziós fajok jegyzéke

Az adventív fajok ellenőrizhetetlen mértékű szaporodásukkal a növényzet összetételében, a települési és természetes zöldfelületekben óriási károkat okoznak, terjeszkedésük meg nem állítható. Ide sorolható pl. a bálványfa (*Ailanthus altissima*), gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), akác (*Robinia pseudo-acacia*), aranyvessző (*Solidago canadensis*, *S. gigantea*), ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*).

Idegenhonos inváziós növényfajok:

Magyar név	Tudományos név
Borfa, tengerparti seprúcserje	<i>Baccharis halimifolia</i>
Kaliforniai tündérhínár	<i>Cabomba caroliniana</i>
Vízijácint	<i>Eichhornia crassipes</i>
Perzsa medvetalp	<i>Heracleum persicum</i>
Sosnowsky-medvetalp	<i>Heracleum sosnowskyi</i>
Hévízi gázló	<i>Hydrocotyle ranunculoides</i>
Fodros átokhínár	<i>Lagarosiphon major</i>
Nagyvirágú tóalma	<i>Ludwigia grandiflora</i>
Sárgavirágú tóalma	<i>Ludwigia peploides</i>
Sárga lápbuzogány	<i>Lysichiton americanus</i>
Közönséges süllőhínár	<i>Myriophyllum aquaticum</i>
Keserű hamisüröm	<i>Parthenium hysterophorus</i>
Ördögfarok keserűfű	<i>Persicaria perfoliata</i>
Kudzu nyílgyökér	<i>Pueraria montana</i> var. <i>lobata</i>

Várhatóan az alábbi fajokkal fog bővülni a lista:

Magyar név	Tudományos név
Közönséges selyemkóró	<i>Asclepias syriaca</i>
Vékonylevelű átokhínár	<i>Elodea nuttallii</i>
Bíbor nebáncsvirág	<i>Impatiens glandulifera</i>
Felemáslevelű süllőhínár	<i>Myriophyllum heterophyllum</i>
Kaukázusi medvetalp	<i>Heracleum mantegazzianum</i>
Óriásrebarbara	<i>Gunnera tinctoria</i>
Tollborzfű	<i>Pennisetum setaceum</i>
	<i>Alternanthera philoxeroides</i>
	<i>Microstegium vimineum</i>

A Natura 2000 gyepterületeken az alábbi növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondoskodni kell mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.

1. Fásszárú inváziós és termőhely-idegen növényfajok:

Magyar név	Tudományos név
akác	<i>Robinia pseudo-acacia</i>
amerikai kőris	<i>Fraxinus americana</i>
bálványfa	<i>Ailanthus altissima</i>
keskenylevelű ezüstfa	<i>Elaeagnus angustifolia</i>
fekete fenyő	<i>Pinus nigra</i>
erdei fenyő	<i>Pinus silvestris</i>
gyalogakác	<i>Amorpha fruticosa</i>
kései meggy	<i>Prunus serotina</i>
zöld juhar	<i>Acer negundo</i>

2. Lágyszárú inváziós növényfajok:

Magyar név	Tudományos név
alkörmös	<i>Phytolacca americana</i>
japánkeserűfű fajok	<i>Fallopia</i> spp.
kanadai aranyvessző	<i>Solidago canadensis</i>
magas aranyvessző	<i>Solidago gigantea</i>
parlagfű	<i>Ambrosia artemisiifolia</i>
selyemkóró	<i>Asclepias syriaca</i>
süntök	<i>Echinocystis lobata</i>

A földhasználó és a termelő köteles védekezni az alábbi növények ellen: parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), keserű csucsor (*Solanum dulcamara*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), aranka fajok (*Cuscuta* spp.).

5. melléklet a 13/2018. (XII.18.) önkormányzati rendelethez

Településképi véleményezés – KÉRELEM

BÁLVÁNYOS KÖZSÉG POLGÁRMESTERE

8614 Bálványos, Kossuth u. 45.

K É R E L E M

1. Az építtető (tervező) neve, lakcíme:

(továbbá meg lehet adni elektronikus levélcímet és telefonos elérhetőséget)

2. A kérelemmel érintett ingatlan címe, helyrajzi száma:

3. A tervezett építmények száma és rendeltetése:

4. Az ingatlan adatai:

A telek HÉSZ szerinti építési övezeti besorolása: _____

5. Az építtető(k) neve, lakcíme (amennyiben a tervező a kérelmező):

6. A kérelem tárgyával összefüggésben korábban keletkezett szakmai vélemények, hatósági döntések (határozatok, végzések) megnevezése, iktatószáma, kelte:

7. A kérelemhez csatolt mellékletek:

Építészeti-műszaki dokumentáció _____ pld

Építészeti-műszaki dokumentáció digitális adathordozón (cd, dvd) _____ db

Egyéb okirat _____

8. ÉTDR azonosító: _____

Kelt: _____, _____ - év _____ hó _____ nap

aláírás (kérelmező)

6. melléklet a 13/2018. (XII.18.) önkormányzati rendelethez

Településképi bejelentés – KÉRELEM

BÁLVÁNYOS KÖZSÉG POLGÁRMESTERE

8614 Bálványos, Kossuth u. 45.

K É R E L E M

1. Az építtető (tervező) neve, lakcíme:

(továbbá meg lehet adni elektronikus levélcímet és telefonos elérhetőséget)

2. A tervezett építési tevékenység, reklámok, reklámhordozók vagy rendeltetésváltoztatás helye, a telek helyrajzi száma:

3. A folytatni kívánt építési tevékenység, reklám, illetve reklámhordozó elhelyezése vagy rendeltetésváltoztatás megjelölése:

4. Az ingatlan adatai:

A telek HÉSZ szerinti építési övezeti besorolása: _____

5. Az építtető(k) neve, lakcíme (amennyiben a tervező a kérelmező):

6. Az építési tevékenység elvégzése, a rendeltetésváltozás megvalósítása vagy a reklámok, reklámhordozók elhelyezésének tervezett időtartama:

7. A kérelemhez csatolt mellékletek:

Építészeti-műszaki dokumentáció _____ pld

Építészeti-műszaki dokumentáció digitális adathordozón (cd, dvd) _____ db

Egyéb okirat _____

Kelt: _____, _____ - év _____ hó _____ nap

aláírás (kérelmező)

1. függelék a 13/2018. (XII.18.) önkormányzati rendelethez

Településkép védelme szempontjából kiemelt területek

A.) Táj- és természetvédelem alatt álló területek

- Tájképvédelmi övezet
- Országos ökológiai hálózat
- Forrás - országos jelentőségű természeti emlék

B.) Örökségvédelemmel érintett területek

megye	település neve	helyrajzi szám	védettség jogi jellege	azonosító	védett örökségi érték neve
Somogy	Bálványos	0405/1	régészeti lelőhely	19802	Diós-oldal
Somogy	Bálványos	0406/2	régészeti lelőhely	19802	Diós-oldal
Somogy	Bálványos	0407	régészeti lelőhely	19802	Diós-oldal
Somogy	Bálványos	0437	régészeti lelőhely	19802	Diós-oldal
Somogy	Bálványos	0438	régészeti lelőhely	19802	Diós-oldal
Somogy	Bálványos	1	műemléki környezet	9283 [28867]	Rk. templom ex-lege műemléki környezete
Somogy	Bálványos	121	nyilvántartott műemléki érték	9284 [7817]	Ref. templom
Somogy	Bálványos	240	műemléki környezet	4299 [28870]	Lakóház ex-lege műemléki környezete
Somogy	Bálványos	251	műemléki környezet	4299 [28870]	Lakóház ex-lege műemléki környezete
Somogy	Bálványos	252	műemlék	4299 [7818]	Lakóház
Somogy	Bálványos	253	műemléki környezet	4299 [28870]	Lakóház ex-lege műemléki környezete
Somogy	Bálványos	272	műemléki környezet	4299 [28870]	Lakóház ex-lege műemléki környezete
Somogy	Bálványos	290	műemléki környezet	4299 [28870]	Lakóház ex-lege műemléki környezete
Somogy	Bálványos	293	műemléki környezet	4299 [28870]	Lakóház ex-lege műemléki környezete
Somogy	Bálványos	295	műemléki környezet	9283 [28867]	Rk. templom ex-lege műemléki környezete
Somogy	Bálványos	296/1	műemléki környezet	9283 [28867]	Rk. templom ex-lege műemléki környezete
Somogy	Bálványos	310	műemléki környezet	9283 [28867]	Rk. templom ex-lege műemléki környezete
Somogy	Bálványos	392	műemléki környezet	9283 [28867]	Rk. templom ex-lege műemléki környezete
Somogy	Bálványos	402	műemléki környezet	9283 [28867]	Rk. templom ex-lege műemléki környezete

Somogy	Bálványos	403	műemlék	9283 [7816]	Rk. templom
Somogy	Bálványos	404/1	műemléki környezet	9283 [28867]	Rk. templom ex-lege műemléki környezete
Somogy	Bálványos	404/2	műemléki környezet	9283 [28867]	Rk. templom ex-lege műemléki környezete
Somogy	Bálványos	410	műemléki környezet	9283 [28867]	Rk. templom ex-lege műemléki környezete
Somogy	Bálványos	411/1	műemléki környezet	9283 [28867]	Rk. templom ex-lege műemléki környezete

2. függelék a 13/2018. (XII.18.) önkormányzati rendelethez

Telepítésre javasolt növényzet

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság ajánlása

Az alábbi jegyzék ajánlás, a felsoroltakon kívül számos további honos növényfaj megtalálható, alkalmazható. A jegyzék a települési területeken ajánlott növényfajokat, kertészeti kultúrát tartalmazza, nemesített növények alkalmazásával.

Védett fajok nem gyűjthetők és nem telepíthetők!

Az itt megadott általános jegyzéket az élőhelyi adottságok, települési hagyományok tovább árnyalhatják.

A lakóterület kertje:

Javasolt kialakításának előzménye és mintája a parasztkertek hagyománya, melynek számos vonása ma is megtalálható a Balaton-felvidék településein. Ez kiegészíthető a klimatikus adottságoknak megfelelő, honos növényzettel.

- gyepterületek:

Kialakításuknál a lakókertben az egyetlen fajból álló, fajszegény gyepek helyett a területen előforduló több fűfaj és más alacsony lágyszárú növényzet használatával virágos gyeplétesítése javasolt. Kialakítása természetes úton, vagy fűmag keverék vetésével történhet. (Pl. Sport keverékkel megerősödő gyepe Margitsziget keverékkel és apró díszítő lágyszárúakkal fajgazdag, természetes hatású pázsit telepítése.) A gyeplélek szélén, vagy a kevésbé taposott foltokban a környék szép vadvirágai {azoknak kertészeti változatai} ültethetők.

Többféle fűmag használatával a természeteshez közelebb álló gyeplélek kialakítása.

Javasolt alkotók:

francia perje (*Arrhenatherum elatius*), karcsú fényperje (*Koeleria cristata*), prémes gyöngyperje (*Melica ciliata*), sziklai csenkesz (*Festuca pseudodalmatica*), kései perje (*Cleistogenes serotina*), vékony csenkesz (*Festuca valesiaca*)

- A fű felületét apró növésű lágyszárúak díszíthetik, pl. százszorszép (*Bellis perennis*), vajsziú ördög szem (*Scabiosa ocroleuca*), kakukkfű (*Thymus* sp.), veronika fajok (*Veronica* sp.), hasznos földitömjén (*Pimpinella saxifraga*), fehér here (*Trifolium repens*)

- A gyeplélek szélénél, vagy kevésbé taposott foltokban telepíthetők, pl. török hóvirág (*Galanthus elwesii*) széles levelű salamonpecsét (*Polygonatum latifolium*), illatos ibolya (*Viola odorata*), gyöngyvirág (*Convallaria majalis*).

A kertet szegélyezhetik alacsony növésű, ill. helyenként magasabb virágos növények. Kedvező a fűszer és gyógynövények használata is. A kerítések, támfalak felületét díszcserjék sora élénkítheti. Nagyobb felület esetén feltétlenül szükséges a kőbástyára, kerítésre felkúszó, vagy lecsüngő növényzet telepítése.

- Alacsony növésű szegélyvirágok:

porcsinrózsa (*Portulaca grandiflora*), petúnia (*Petunia hybrida*), árvácska (*Viola wittrockiana*), körömvirág (*Calendula officinalis*), jácintok (*Hyacinthus* sp.), lila sáfrány (*Crocus vernus*), fehér nárcisz (*Narcissus poeticus*), aranysáfrány (*Crocus aureus*), csupor nárcisz (*Narcissus pseudonarcissus*), kék nőszirm (*Iris germanica*), tazetta nárcisz (*Narcissus tazetta*), pompás nárcisz (*Narcissus incomparabilis*), törökszegfű (*Dianthus barbatus*), törpe bársonyvirág (*Tagetes patula*), kerti szegfű (*Dianthus caryophyllus*), búzavirág (*Centaurea cyanus*), habszegfű fajok (*Silene* sp.), szikla-bőrlevél (*Bergenia crassifolia*)

- Magasabb kerti virágok:

nefelejcs (*Myosotis silvestris*), tornyos harangvirág (*Campanula pyramidalis*), ezüstös pipitér (*Anthemis biebersteiniaia*), kerti margaréta (*Chrysanthemum maximum*), estike (*Hesperis matronalis*), mezei margaréta (*C. leucanthemum*), erdei szellőrózsa (*Anemone sylvestris*), kerti szarkaláb (*Consolida ajacis*), fehér liliom (*Lilium candidum*), japán árnyliliom (*Hosta lancifolia*), tűzliliom (*Lilium bulbiferum*), pálmaliliom (*Yucca filamentosa*), tulipánfélék (*Tulipa* sp.), bugás lángvirág (*Phlox paniculata*), oroszlánszáj (*Antirrhinum majus*), kerti fátyolvirág (*Gypsophila elegans*), báránnyarok (*Amaranthus hypochondriacus*), nagy meténg (*Vinca major*)

- kerti díszként is használható fűszer- és gyógynövények:

izsóp (*Hyposus officinalis*), levendula (*Lavandula angustifolia*), rozmaring (*Rosmarinus officinalis*), kerti ruta (*Ruta graveolens*), orvosi zsálya (*Salvia officinalis*), kakukkfű fajok (*Thymus serpyllum*, *T. sp.*), bazsalikom (*Ocimum basilicum*), szurokfű (*Origanum vulgare*)

- kerítést kísérő díszcserjék:

kerti madárbirs (*Cotoneaster horizontalis*), tűztövis (*Pyracantha coccinea*), egybibés galagonya (*Craetegus monogyna*), nyári orgona (*Buddleia davidii*), mályva (*Hibiscus siriacus*)

- felkúszó és lecsüngő növényzet (támfalra, kerítéshez, kőfal elé):

trombita folyondár (*Campsis radicans*), sarkantyúka (*Tropaeolum majus*), tatár lonc (*Lonicera tatarica*), magyar lonc (*Lonicera tellmaniana*), borostyán (*Hedera helix*), kék hajnalka (*Ipomoea tricolor*), ligeti szőlő (*Vitis silvestris*), bíboros hajnalka (*Ipomoea purpurea*), lila akác (*Wisteria sinensis*)

- kőfalakat, támfalakat élénkítő növényzet (a kúszónövényekkel együtt alkalmazva):

sziklai ternye (*Alyssum saxatile*), fehér varjúháj (*Sedum album*), rózsás kövirózsa (*Sempervivum marmoreum*), borsos varjúháj (*Sedum acre*), valamint kertészetekben kapható termesztett fajok

A lakótelek fái:

A régi falusi kertekben jellemzőek a hasznófák voltak, főleg a kevés permetezést igénylő gyümölcsfák. Más fát csak megtűrték - nem vágta ki -, ha kivételesen szép volt. pl. kislevelű hárs (*Tilia cordata*), berkenye (*Sorbus* sp.), vadkörte (*Pyrus pyraster*), tölgy (*Quercus* sp.), tájfaajták

- javasolt gyümölcsfák és cserjék:

dió (*Juglans regia*), kajszibarack (*Prunus armeniaca*), őszibarack (*Prunus persica*), mandula (*Prunus dulcis*), szilva (*Prunus domestica*), meggy (*Prunus cerasus*), cseresznye (*Cerasus* sp.), alma (*Malus domestica*), körte (*Pyrus communis*), eperfa (*Morus alba*), szőlő (*Vitis vinifera*), füge (*Ficus carica*), málna (*Rubus idaeus*), piros ribizli (*Ribes spicatum*), egres (*Ribes uva-crispa*), mogyoró (*Corylus avellana*)

Sajátos hangulatot adhat a különféle díszfák (*Cucurbita pepo*), a kúszó bab (*Phaseolus* sp.), napraforgó (*Helianthus annuus*) mértéktartó alkalmazása.

A lakóházat, tornácot, falmélyedéseket cserepes díznövények gazdagíthatják, legjellemzőbb a muskátli (*Pelargonium zonale*).

Közterületek, parkok növényzete:

- Fák a településközpontban, a templom körül és a jelentősebb középületeknél:

kislevelű hárs (*Tilia cordata*), vadgesztenye vagy bokrétafa (*Aesculus hippocastanum*), molyhos tölgy (*Quercus pubescens*), kocsánytalan tölgy (*Quercus petrae*)

- További ajánlott fajok:

mezei juhar (*Acer campestre*), mezei szil (*Ulmus minor*), magas kőris (*Fraxinus excelsior*), virágos v. manna-kőris (*Fraxinus ornus*), madárberkenye (*Sorbus aucuparia*)

Színezheti az összetételt egy-egy rezgő nyár (*Populus tremula*), nyír (*Betula pendula*), eperfa (*Morus alba*).

- Cserjék:

madárbirs (*Cotoneaster* sp.), cserszömörce (*Cotinus coggygria*), egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*), kecskerágó (*Euonymus* sp.), veresgyűrű som (*Cornus sanguinea*), kökény (*Prunus spionosa*), közönséges fagyal (*Ligustrum vulgare*), mogyoró (*Corylus avellana*)

A lakókerteknél felsorolt gyümölcsfák, cserjék, kúszónövények is alkalmazhatók a hely függvényében.

Külterületeken ajánlott növényzet:

Szőlőhegyeken a történeti szőlőművelés fenntartásával csak a pince bejáratnál jellemző a kis gyepterület. Az épület vagy boltpince mellett diófák ültetése általános, melyek egyben a pince árnyékolását is szolgálják. Esetleg telepíthető néhány gyümölcsfa, főként csonthéjasok, és cserjék. Gyakori a cseresznye, mandula, szelídgesztenye fa ültetése.